

Oplatec w powyższej wysokości podlegają
weksle wystawione w kraju, oraz weksle wy-
stawione za granicą, lecz płatne w kraju (wy-
stawione i płatne za granicą, a przysłane do
kraj, podlegają połowie opłaty).

Dla b. dzielnicy austriackiej nowa ustawa
wprowadza te obowiązki, że zwalnia od opła-

Pamiętajcie o żołnierzu polskim!

Wiadomości polityczne.

„Matin” ogłasza rozpisany w rocznicę bitwy pod Sedanem na murach miasta Gross Stoullitz afisz, skierowany do żołnierzy francuskiej armii okupacyjnej. Najważniejszy ustęp brzmi tak: „Pod Sedanem walczyli Niemcy wyłącznie z Francuzami i co zrobili Francuzi? Nie! Nadejdzie znowu dzień Sedanu, Niemcy wezmą Paryż i narzucą Francuzom podobne warunki do tych, które ci narzucili Niemcom. Niech żyją Niemcy! Trzecia z Francją i Polską! Tak, oto Niemcy, przypominając co ich boli, wzmacniają węzły, łączące Polskę z Francją.”

— „Times” i „Morning Post” wymieniają lorda Hardinga jako następcę lorda Derby na stanowisku ambasadora angielskiego w Warszawie. Lord Harding był ambasadorem w Piotrogradzie od r. 1904 do r. 1909 i wiedeńskim lordem od r. 1910 do r. 1916. Obecnie jest podsekretarzem stanu w min. spraw zagran.

— Sekretarz gen. P. P. S. i członek komitetu wykonawczego Rady nadzorczej tego stronnictwa, p. Sochnacki, wystąpił przeciw terroryzmowi przywódcom partii i zaczął wydawać organ secesyjny p. t. „Nowa Polska”. Niebawem ma się odbyć sąd partyjny nad przywódcą orozewy p. Sochnackim.

Kozacy dońscy przeszli do nas.

Warszawa. (Telefonem). W okolicach Hrubieszowa przeszedł na naszą stronę oddział kozaków dońskich w sile 600 szabel. Kozacy wymordowali przedtem swoich komisarzy sowieckich. Następnie oddział ten wziął udział w walkach po naszej stronie.

Armia Wrangla wzrasta.

Wiedeń. P. A. T. Biuro kor. donosi z Konstantynopola: Armia gen. Wrangla powiększyła się w ostatnich dniach o 20 tysięcy żołnierzy. Nowo pozyskane oddziały są to kozacy, którzy włączono do armii krymskiej. Wojska czerwone, które przekroczyły Dniepr, zostały zupełnie pobite. Bronią one tylko jeszcze przyczółka mostowego Kalkówka, który został osaczony przez wojska Wrangla. Straty wojsk czerwonych są znaczne.

Paryż. P. A. T. Ag. Havasa. Przybyło tu dzisiaj z Finlandy 104 oficerów rosyjskich i tegoż dnia udali się oni w podróż na Krym do armii Wrangla.

Gen. Weysand uda się do Wrangla.

Wiedeń. (Telefonem). Z Paryża donoszą, że polkiewicz w sytuacji wojskowej w Polsce równowaga została przywrócona. Gen. Weysand nie wraca do Polski, lecz uda się na front gen. Wrangla.

Rozruchy antybolszewickie w Petersburgu

Helsingfors. P. A. T. Wedle ostatnich wiadomości z Wyborga, w Petersburgu wybuchły nowe rozruchy antybolszewickie. Rozruchom masowo pisma ulotne przeciwko rządowi bolszewickim. Komisarze bolszewicy musieli się ukryć. 6 z nich miano utopić w Nowie.

Sprawa polsko-litewska przed Ligą naród.

Paryż. P. A. T. Wedle doniesień z Londynu, najmniej Rada Ligi naródów na swoim najbliższym posiedzeniu 16 b. m. kwestyą polsko-litewską. Obydwa rządy zostały zaproszone do wysłania przedstawicieli.

LITWINI REZYGNUJĄ Z SUWALK.

Warszawa. (Telefonem). Ze źródeł urzędowych donoszą, że rząd litewski zrezygnował ze swoich pretensyj do Suwałk.

Porozumienie litewsko-bolszewickie.

Warszawa. (Telefonem). Londyńskie Ministerstwo wojny ogłosiło sprawozdanie, że na do wody na to, że rząd litewski znajduje się w porozumieniu z bolszewikami. Dziesiątki tysięcy Rosjan przechodzą z Prus wschodnich przez terytorium litewskie do Rosji. Postawa ta rządu litewskiego ma na celu ułatwienie Rosji dokonanie przegrupowania wojsk czerwonych.

Z Górnego Śląska.

Bytom. P. A. T. Specjalny sąd koalicyjny w Katowicach skazał dziesięciu Niemców za udział w wydarzeniach katowickich na karę więzienia. Jednego z pośród nich za strzelanie z okien do wojsk francuskich na 15 lat więzienia.

Bytom. P. A. T. Po nieudaniu się zamachu, oraz po całej kampanii z notami Niemcy postanowili zaatakować przewodniczącego komisji międzykoalicyjnej, generała Leronda. Chcieli się, jak zwykle, metody ogłaszania fałszywych dokumentów, według których gen. Lerond miał rzekomo wydać do kontrolerów francuskich rozkaz, by popierali Polaków w ich akcji samobronnej.

Warszawa. (Telefonem). Władze międzykoalicyjne wykryły na Górnym Śląsku we Friedenshütte niemiecki skład broni. Znalaziono wielką ilość karabinów, granatów ręcznych i amunicji.

GÓRNOŚLĄZAKÓW NIE PRZYJMUJE SIĘ DO ARMII.

Bytom. P. A. T. Z mierzających stron otrzy-

mujemy doniesienie, że do armii polskiej nie przyjmują się zgłaszających się Górnoszlązaków. Wszystkich, którzy mieli zamiar zgłosić się do armii polskiej, zawiadamia się, że zgłoszenia ich nie będą uwzględnione. Ojczyzna bowiem wymaga, aby wszyscy Górnoszlązacy zostali w domu, czekając na plebiscyt. Do zawiadomienia tego powinni wszyscy bezwzględnie posłuchać się.

Karygodne postępowanie z ochotnikami.

Warszawa. P. A. T. Ministerstwo spraw wojskowych komunikuje: Na rozkaz Naczelnego wodza spieszyli w szeregi armii najbardziej ideowe elementy, uodzień, inteligencja, uświadomiony chłop i robotnik, bez chwili wahania, aby w groźnej chwili dla Polski oddać się niepodzielnie na usługi Ojczyzny. Gorący objaw patriotyzmu ochotników wniósł w zwycięstwo szeregi armii nowego słucha i zapal młodzieńcy, zwyciężył brak wyzależenia bojowego i wniósł wiarę w zwycięstwo. Zdawałoby się, że przyjęcie tych elementów nastąpi w jak najlepszy sposób. Tymczasem stwierdzono cały szereg wykroczeń, które jako szkodliwe dla sprawy, miejscami nie powinny. Uwydatniło się całkowite niezrozumienie celów, dla których ochotników powołano do szeregu, a mianowicie używanie ochotników do posług osobistych i oficjalnie zabierali im wspaniałe, zdawałoby się, wypady broni, a nawet bicia przez podoficerów żołnierzy ochotniczych, były i takie wypadki w pewnym pułku, że podoficerowie i żołnierze wytykali wrogo przeciwko ochotnikom, motywując to tem, że dzięki ochotnikom wojna się przedłuża i oni nie mogą powrócić do domów, wogóle stosunek do ochotników jest raczej niechętny. Nie trudno zrozumieć, że żołnierz ochotniczy szybko stracić może zaufanie do przelotnych i towarzyszy broni i przemysłować będzie nad tem, aby się z szeregu wycofać. Ten stan nadal istnieć nie może. Wzywam wszystkich dowódców, by dołożyli całej energii i najściślej przedwydziali tego rodzaju wykroczenia. Wobec winnych postępować należy z całą surowością i bezwzględnością. Zwracam przytem uwagę, że w każdym wypadku będą podlegał do odnowienia również dowódców, którzy nie potrafią stać na wysokości zadania i wnieść w swej podległości przebieganie, że ochotnicy zgłosili się do szeregu 13 września na to, aby się biał, a nie, aby być bitymi. Minister spraw wojskowych Sosnkowski, generał-porucznik.

ZIEMIA DLA ŻOŁNIERZY.

Toruń. P. A. T. Jak podają dzienniki, właściciele ziemscy na Pomorzu ofiarowali na rzecz żołnierzy po jednej morgi magdeburskiej od wielki (80 mór magdeburskich) posiadanego gruntu bez wynagrodzenia.

POWOLANIA WOJSKOWE.

Warszawa. P. A. T. „Monitor Polski” ogłasza rozporządzenie ministra spraw wojskowych, w porozumieniu z ministrem spraw wewnętrznych i ministrem b. dzielnicy pruskiej w sprawie powołania roczników z 1889, 8, 7, 6 i 5 do służby wojskowej.

POSTĘPIENIE R. O. P.

Warszawa. P. A. T. Na posiedzeniu Rady Obrony Państwa pod przewodnictwem prezydenta ministrów Witosa (wobec nieobecności Naczelnika Państwa), przy współudziale delegacji pokojowej z Mińska, rozpatrzono opracowane przez komisję międzyministerialną wnioski w sprawie warunków pokojowych. Wniósł te referował podsekretarz stanu p. Jan Dąbski. Naogół bez zasadniczych zmian wnioski R. O. P. przyjęła. Przyjęto również instrukcje dla delegatów.

SPRAWA JENCÓW CYWILNYCH.

Paryż. P. A. T. Dnia 12 b. m. powrócił z Berlina przywódca misji dla spraw zakładników w Rosji, pan Edward Zaleski, który zawarł w Berlinie z przedstawicielem rosyjskiej organizacji Czerwonego Krzyża umowę, dotyczącą ulgi dla niedoli ofiarom wojny: 1) Wykonanie umowy z dn. 2 listopada 1919 o zakładnikach polskich i jencach cywilnych nastąpi bezwzględnie. 2) Osłonięte na linii demarkacyjnej przez delegatów obu towarzystw Czerwonego Krzyża porozumienie się wzajemne dotyczy pomocy i opieki nad zakładnikami i jencami cywilnymi. 3) Na terytorium Rzeczypospolitej polskiej i ziem zajętych przez wojska polskie pomoc jencom cywilnym i wojennym udzielana jest środkami i na rachunek rosyjskiego Czerwonego Krzyża.

PERTRAKTACJE FINANSOWE MIN. GRABSKIEGO.

Warszawa. P. A. T. Pobyt ministra Grabskiego w Paryżu przedłuża się z powodu konkretnego omawiania sprawy pomocy finansowej ze strony Francji. Kola francuskie pragną uzyskać w zamian za poparcie finansowe gwarancję w postaci części zysków tytoniowych, naftowych i t. p. Układy są w toku.

WOZY DLA KOLEI POLSKICH.

Warszawa. (Telefonem). Minister kolei w rozmowie z dziennikarzami oświadczył, że zakupiono w Ameryce 4700 wagonów 30-tonnowych. Wagoni te posiadają więc trzykrotnie większą siłę nośną niż wagony używane dotychczas na kolejach polskich. Są to platformy i węglarki. Z tej ogólnej ilości dotychczas wydładowano 1750 wagonów, zaś dwa okryty znajdują się na morzu, a trzy dalsze ładowane są w portach amerykańskich. Poza tem jest w Polsce w uży-

ciu 109 parowozów amerykańskich, montuje się 21 parowozów, zaś 19 oczekuje jeszcze w Ameryce na załadunek.

KONFERENCJA PADEREWSKIEGO.

Warszawa. (Telefonem). Ignacy Paderewski bawił w Akwizgranie, gdzie miał konferencję specjalną z Millerandem, a następnie dłuższy czas konferował z Camille'em. W niedzielę Paderewski wyjechał do Paryża.

Szykany czeskie.

Morawska Ostrawa. P. A. T. Przed kilkoma dniami zarządziły władze czeskie zamknięcie szkoły polskiej w Małych Kończycach, motywując zamknięcie tem, że do szkoły zapisano zaledwie 20 polskich dzieci. Równocześnie czeska komisja administracyjna w Małych Kończycach zarządziła wydalenie mieszkających tam Polaków. Na protest ze strony polskiej władze czeskie cofnęły rozporządzenie w sprawie wydalenia, utrzymując jednakże zamknięcie szkoły polskiej. Z tego powodu panuje wśród ludności polskiej w tej gminie ogromne rozgoryczenie.

JAPONSKIE POSEŁSTWO W WARSZAWIE.

Warszawa. (Telefonem). Rząd japoński zdecydował się utworzyć w Warszawie poselstwo i przydzielić do niego członków ekspozytur japońskich w Cieszyńcu i w Bytomiu. Na czele poselstwa japońskiego w Polsce ma stanąć pan Kurihara, były sekretarz poselstwa japońskiego w Paryżu.

Porozumienie kontrrewolucjonistów rosyjskich.

(S.) „Elclair” paryski cytuje list korespondenta „Berliner Tageblattu” z Wiednia w sprawie porozumienia organizacji kontrrewolucjonistów rosyjskich na obczyźnie. Rokowania w Wiedniu prowadzą z ramienia Sawinkowa eksprokurator Herschmann, z ramienia gen. Biskupskiego, który zgromadził w Berlinie około 4000 ludzi złożonych z resztek armii Beremonta, kapitan Herschmann (należy go odróżniać od eksprokuratora), z ramienia gen. A. Scjewa, który rozporządza 5000 ludzi z dawnej armii Beremonta i chce operować przeciw bolszewikom w łączności z wojskami Petlury w Galicji, kapitan Rosenberg.

Sawinkow reprezentuje orientację francuską. Chodzi mu o zwycięstwo bolszewizmu bez wystawiania na szwank traktatu wersalskiego. Generalowie Biskupski i Arsenjew reprezentują orientację niemiecką: oczekują zwycięstwa od przynierza z żywiołami reakcyjnymi niemieckimi.

Rokowania między reprezentantami Sawinkowa a reprezentantami Biskupskiego i Arsenjewa toczą się za pośrednictwem von Dittmara, posła do Reichu. Doniesieniem kapłanów węgla. Von Dittmar założył w Wiedniu pismo rosyjsko-niemieckie i zorganizował kontrolę wojskową. Reprezentanci generalów rosyjskich rezydujących w Berlinie straszą stanowisko swoich mandatariuszów w ten sposób, że generalowie rosyjscy gotowi są prowadzić walkę z bolszewizmem w porozumieniu z Francją, nie wyzyskując się jednak przynierza z Niemcami.

WYJAZD KAMIENIEWA Z LONDYNU.

Londyn. P. A. T. Ag. Havasa. W tutejszych kołach politycznych odjazd delegata sowieckiego Kamieniewa uważany jest za przerwanie rokowań rosyjsko-angielskich.

RUMUNIA A ROSYA.

Berlin. P. A. T. Radio. Z Bukaresztu donoszą: Rumuński prezydent ministrów gen. Averescu wysłał do Cichierina następującą depeszę: Rząd rumuński wyraża w odpowiedzi na pańską depeszę z 28 sierpnia swoją chęć podjęcia od wieków datującego się stosunku sąsiedziostwa między Rumunią a Rosją. Jest z tego powodu gotów omawiać z rządem rad sposoby, które powinny doprowadzić do podjęcia stosunków i wypowiada życzenie zawarcia w tym względzie układów.

STOSUNEK KOALICYI DO BOLSZEWIKÓW.

Paryż. P. A. T. „L'Ouvre”, pisząc o programie prac konferencji w Aix les Bains podaje, że pierwszą z omawianych spraw będzie stosunek ententy do Rosji. Wątpliwem jest porozumienie co do tej sprawy, gdyż zapatrywania są zbyt rozbieżne. Szerokie pole dla prac konferencji daje położenie w innych częściach wschodniej Europy.

Rokowania w Aix les Bains.

Wiedeń. P. A. T. Biuro kor. donosi z Paryża: Sprawozdawca specjalny „Petit Journal” w Aix les Bains omawia kwestyę, które miały być omawiane przez Milleranda i Giollitiego. W kwestyji adriatyckiej Francja stoi na stanowisku, że powinny być jak najrychlej podjęte ponowne bezpośrednie rokowania między Włochami a Jugosławią. Trudniejszym jest rozwiązanie kwestyji rosyjskiej. Włochy, jak się zdaje, życzą sobie, bezwarunkowo podjęcia stosunków z Rosją sowiecką, miałyby to być koncesja dla robotników radykalnych. W Rzymie panuje nieufność wobec Polski, albo lepiej powiedziawszy, przeciwko federacji nadnadszkiej, do której miałyby być włączona także Polska. Wkońcu obawiają się we Włoszech, iż po upadku rządu sowieckiego cały

monopol zbożowy dostanie się w ręce grupy państw, która będzie traktowała Włochy jak ubogiego krewnego. Mimo to sądzi, że dojdzie i w tej sprawie jeszcze do porozumienia. Trzeci punkt obrad stanowił sprawy gospodarcze. Anglia zaproponowała, by konferencja genewska odbyła się 25 b. m. i by Niemcy zostali zaproszeni. Francja wskazała na to, że w Spaa okazało się zło wskutek bezpośrednich rokowań z Niemcami. Prezydent belgijski zaproponował drogę pośrednią, by komisja w paracyjna w Paryżu najpierw wysłuchała delegatów niemieckich, a następnie dopiero by konferencja genewska, która miałyby być obsadzona przez reprezentantów koalicyi, podjęła decyzję na podstawie opinii komisji reparycyjnej.

PORZĄDEK DZIENNY LIGI NARODÓW.

Amsterdam. „Telegraaf” donosi z Londynu: Porządek dzienny pierwszego posiedzenia Ligi naródów został podany do wiadomości publicznej. Najważniejsze postanowienia jego są następujące: Dopuszczenie państw, które już w ugodzie Związku Narodów wymienione były, ustalenie siedziby Ligi Narodów na rok 1921, plany urzędowania stałego międzynarodowego sądu, organizacja oddziałów sanitarnych, urządzenie stałej organizacji tyczącej zagadnień międzynarodowych związków i kampanij, urządzenie sądów do załatwiania międzynarodowych kwestyji i sporów, tonażenie postanowień traktatu pokojowego i t. d., wniosków międzynarodowej konferencji finansowej, nadzoru nad przeprowadzeniem postanowień tyczących handlu dziewiczynami i dziećmi, oświadczenie ugody związkowej duńskiego, norweskiego i szwedzkiego rządu, nadzoru ogólnego nad wykonywaniem uchwały tyczącej handlu opium według 23-go art. ugody pokojowej.

Socjalne wrzenie we Włoszech.

Rzym. B. K. Pomimo usiłowań, czynionych także ze strony przewodów socjalistycznych, uspokojenie między robotnikami jeszcze nie przywrócono. Wiednia gwałtownych rozruchów była, jak donoszą dzienniki, znaczniejsza część okręgu miasta San Giacomo, zamieszkałego przez Słowian.

Londyn. B. K. Iskrowo. Według doniesień z Mediolanu, ostatnia nadzieja pokojowego załatwienia wrzenia między robotnikami metalowców a fabrykantami znikła. Fabrykanci uznali zażądania robotników za niemożliwe do przyjęcia. Położenie jest poważne. Giollitti, według doniesień z Rzymu, miał oświadczyć się za nowymi pertraktacjami w kierunku udzielania koncesyji strajkującym.

Tryest. (Ag. Stef.). Podczas rozruchów w ciągu wczorajszego popołudnia zabity został i policjant i 1 cywilna osoba, jeden zaś podoficer i około 10 osób rannych.

Tryest. B. K. Demonstranci, składający się w znacznej części ze Słowian, urządzili barykady na ulicach. Wojsko zniszczyło je. Liczne zabitych przy obustronnych atakach ma wynosić 90 osób. Dokonano około 100 aresztowań. Noc upłynęła spokojnie.

Warszawa. (Telefonem). Z Paryża donoszą, że bolszewicko usposobieni marynarze zajęli wszystkie okręty floty handlowej w Genui i grożą, że będą ostrzeliwali każdy okręt wojenny, któryby próbował wjechać do portu.

Mediolan. P. A. T. Ag. Stefani: Sekretarz związku pracy oświadczył się przeciwko wszelkiej dyktaturze proletariatu i jej tendencjom bolszewickim. Dodał nadto, że zarząd partii socjalistycznej jest zdania przeciwnego, atoli ogólny związek pracy obstaruje przy swoich poglądach. Porządek dzienny, proponowany w tym duchu, został przyjęty.

Paryż. P. A. T. Ag. Havasa. Tutejszy ambasador włoski ogłasza notę, w której donosi, że rokowania pomiędzy robotnikami a przemysłowcami prowadzone są w dalszym ciągu i upragniają do jak najlepszych nadziei. Konflikt ogranicza się całkowicie do spraw ekonomicznych.

CZESKI GABINET USTĘPUJE.

Wiedeń. P. A. T. Biuro koresp. donosi z Pragi, że gabinet Tusara na posiedzeniu rady ministrów, zapowiedzianej na wtorek, uchwali swoje ustąpienie z powodu różnic, jakie się wyłoniły wśród stronnictw, tworzących koalicyę rządową.

CHOLERA W WILNIE.

Koenigsusterhausen. P. A. T. „Telegraphen Union” podaje z Kowna, że stwierdzono w Wilnie około 50 wypadków cholery azjatyckiej. Poczynione zostały wszelkie kroki, ażeby powstrzymać rozszerzenie się zarazy.

Wiadomości gospodarcze.

PODWYŻSZENIE OPŁAT STEMPLOWYCH. Ministerstwo skarbu komunikuje, że z dniem 11 b. m. wchodzi w życie ustawa z dnia 16 lipca b. r. o tymczasowym podwyższeniu i zrównaniu stawek przy niektórych opłatach stemplowych na obszarze b. zaboru rosyjskiego i austriackiego i rozporządzenie wykonawcze do tej ustawy. Podwyższenie to odnosi się do opłat stemplowych od kwitów, rachunków, aktów założenia i podwyższenia kapitału zakładowego, spółek, akcyj, skryptów dłużnych, umów o przeniesieniu nieruchomości i nieruchomości, pełnomocnictw, podań, załączników i świadectw urzędowych. Wszystkie warstwy

społeczeństwa, a przedewszystkiem sfery kupieckie i handlowe, winny zatem zapoznać się z tymi przepisami i należyte je stosować, gdyż wami niezastosowania się do tych przepisów ulegną przewidzianym karom stemplowym.

BANKI DEWIZOWE. Ministerstwo skarbu zawiadamia: Prawa banków dewizowych, t. j. uprawnionych do handlu dewizami i walutami zagranicznymi, posiadają obecnie następujące instytucje finansowe, tudzież oddziały i filie: Akcyjny Bank Związkowy dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych w Lwowie, Bank angielsko-polski w Warszawie, Bank dla handlu i przemysłu w Warszawie, Bank dyskontowy w Warszawie, Bank handlowy w Łodzi, Bank handlowy w Poznaniu, Bank handlowy w Warszawie, Bank kupiecku polski w Warszawie, Bank Ludowy w Inowrocławiu, Bank Małopolski w Krakowie, Bank Przemysłowy w Poznaniu, Bank Przemysłowy w Warszawie, Bank Towarzystw współdzielczych w Warszawie, Bank Zachodni w Warszawie, Bank Ziemski w Warszawie, Bank zjednoczonych ziem polskich w Warszawie, Bank Związku Spółek zarobkowych w Poznaniu, Dom bankowy D. M. Szereszowskiego w Warszawie, Dom bankowy S. Natanson i Synowie w Warszawie, Galicyjski akcyjny Bank hipoteczny we Lwowie, Polski Bank krajowy we Lwowie, Polski Bank przemysłowy we Lwowie, Powiatowy Bank kredytowy we Lwowie, Śląski Bank przemysłowy w Belsku, Ziemski Bank kredytowy we Lwowie.

WĘGIEL ŻALNICTWA W EUROPIE. Ogólny deficyt węgla w Europie, zakaz wywozu węgla z Anglii, z drugiej zaś strony obniżenie kosztów transportu drogą morską były powodem, iż niektóre państwa europejskie poczyniły starania celem zakupu węgla w Chinach, w południowej Afryce i t. d.

W ostatnich czasach państwa skandynawskie zakontraktowały węgiel austriacki.

Właściciele kopalni południowo-afrykańskich zakupili wielką ilość maszyn górniczych i spodziewają się swoją produkcję podnieść w niedługim czasie do 20 milionów ctn. mtr.

Chiny wyprodukowały w 1919 r. 130 milionów ctn. mtr. węgla. Z czego na antracyt wypadło około 70 milionów ctn. mtr. W Chinach poczyniły zamówienia nie tylko kraje skandynawskie, ale także i Francja. Rząd chiński zamian za dostarczony węgiel żąda różnego rodzaju maszyn.

BOLSZEWICKIE ZBOŻE. Jako jedno z pierwszych państw europejskich — Włochy — próbowały szczęścia i sprowadzić zboże z Rosji. Rządy bolszewickie w rzeczywistości dozwalały terminu dostawy, jednak zamiast zboża — jak podaje „Giornale d'Italia” — przysyłali śmieci. I tak: przysłany jęczmień (2.500 ton) był zupełnie spleśniały, natomiast 700 ton kukurduzy i 700 ton żyta były zmieszane ze śmiecią i glikami ładunków karabinowych. Zboże to okazało się w zupełności nie do użycia.

Tak wyszły Włochy na swoich symtatyach bolszewickich. Anglii, jako praktyczny kupcy, nie powinny być też spieszyc się do nawiązania stosunków handlowych z Rosją Trockiego, która tak w życiu handlowym, jak i politycznym nie uznaje żadnych zobowiązań i uczciwości.

NADESŁANE.

Numer 30
WOLNEGO SŁOWA
z powodu reorganizacji Wydawnictwa i przemiany tegoż na udziałową Spółkę ukazuje się z pewnym opóźnieniem.

Smoczki gumowe i garnitury do flaszek dla dzieci
polecają:
Stanisław Baran i Ska
Kraków, 2297 Sławkowska 6.

Lampy kwarcowe
nad szły
Stanisław Baran i Ska
Kraków Sławkowska 6.

WPISY na Polskie Kursa handlowe
Kraków, Rynek L. 17, II. p. nad bankiem Rippiera.
4-ro miesięczny i roczny do 15 września.
2218

POŻYCZKA ODRODZENIA
jest najpewniejszą lokatą kapitału.

Jeszcze ograniczoną ilość

samochodów ciężarowych

z 4-6 ton na polaych obrotach gumowych znanych światowych fabryk —
— na odstąpienie —
Techniczny dom handlowy „AUTO STAR”
Kraków, Ul. Sławkowska L. 32. Tel. 1540.
Rok założenia 1908. Adres telegraficzny „Autostar” Rok założenia 1908.

MIECZYSLAW SMOLARSKI

20

WARNĘCZYK.

Młodzian prasał lutnią, na której wpródy pieśni wygrywał, ale podniósł ją potem znów i zanucił, patrząc się w błękitne oczy Ofki.

Ślawa mi dzisiaj jedyną panią. Co gwiazdy złote skrzy mi u czoła, Ztrój jej wzulem i pójde za nią, Kiedy mi głosem swoim zawoła, Kiedy mi górą wyznaczy drogę, Gdzie świat rzuciwszy — k'niebu wzbie mogę...

— Myslałby kto, iż prawie tu z Zawiszą Czarnym — mruknęła Ofka.

— Nie przygodził mi się ten, ani w niej smaku nie znajduję. Dobrze, zaścięgam wam inną, ale już swoją własną:

Miałem ja kiedyś dziewczę kochaną, Co wnieść mi miała książkę wiano, Oczy z turkusów, włosy ze złota, Wielką mi brać ją była ochota.

Miałem ja kiedyś dziewczę kochaną, Ofka jej było, nie inne imię, Ze sercem mojem długo igrała, A gdy brać chciałem, jeno się śmiała.

Miałem ja kiedyś dziewczę kochaną, Lecz ją za żonę innemu dano...

Tu rycerz zerwał się i odszedł, nie żegnając się, jedynie schodząc po schodach, sypał złotem, kłaniając się nisko służbie książęcej.

— Wróć się jeszcze, wróć się! Będziesz tańczył na moim weselu! — wołała za nim Ofka.

Rozpacz jednak u Dzierżki nie trwała nigdy jednak długo. Poszedł na ulicę św. Mikołaja, gdzie spodziewał się zastać Ludkę. Po drodze spotkał, iż wychodząc w pospiechu, kapelusza ostawił, więc wstąpił do pierwszej lepszej kramnicy na rynku i kupił sobie czapkę trójkątną.

— Będą jeszcze myśleli, że jestem mieszczanin, ale wszystko mi teraz jedno. Ukochana nie rzuciła, więc wyjadę w dalekie kraje i tam będę przed zamorskimi pięknościami kopie kruszył.

Gubił się zresztą w rejonisku i zamęcie ludzkim, jakie wypełniały wówczas Kraków. Zjazd był tak wielki, iż nierzadko człowiek o czepkę ramieniem musiał ocierać. Tłum stał, podziwiał przejeżdżających, ale przedewszystkiem bawił się. W gospodach i piwiarniach było pełno. Zbierali suty płon drapichursty, powsinogi i wydrwigrosze.

Rycerz stanął przed domem przy ulicy Mikołajskiej, gdzie ujrzał znane sobie godo białego baranka. W odzwieczach stał mieszczanin dobrej tuszy, który badawczym okiem spojrzawszy na wychodzącego.

— Zali nie znacie tu niejakej Lutki? — spytał przybyły.

— Albo co?

— Przecież mam pytać się dwa razy?

— Była tu pani, była, ale ją przed koro-

nacją z Krakowa wywieźli, by nie kaziła stateczności obywateli.

Dzierżek zmartwił się. Jakaż on bolejący najdzie osiódę?

Mieszczanin jednak wydawał się człowiekiem do rzeczy i pytał politycznie:

— Z daleka musicie, widzę być?

— A z daleka.

— Poznaję po waszej odzieży, iż musicie do znanego pana przynależać.

— Przynależę — mruknął Dzierżek.

— Jeśli nie macie gospody, tedy bych was do się prosił, a jeśli byście raczyli, to i do kompanii. Musi z was być chłop w gardle tęgim, a mnie potrzeba jakiego towarzysza w niedoli.

— Co zaś wam brak?

— Narzeczona mnie rzuciła!

— Nie może być! — huknął Dzierżek.

— Może to być, panie. Pewnie, iż rzecz taka rycerzowi nie przygodzi się, ale łatwiej o to u nas w mieszczaninim stanie. Ja mam w domu dach dziurawy, a ona wychodzi za takiego, co ma dach złocony. W tem sęk! Szukałem tu swego przyjaciela, ale poszedł na miasto szklenię, bawić się.

— Jakaż zwiecie się?

— Wawrzyniec Igielka. Wy zaś panie?

— Tomek z Rychnawki. Dworzanin Dzierżki z Rychnawki.

Mieszczanin zdjął czapkę:

— Wielki to złoś, ale umiłowany stryjacy biskupa. Dobrze wam tam musi dziać się?

— Nie najgorzej...

— Pójdziecie do kompanii?

Serdeczna jakaś nuta odezwała się w ser-

cu dwóch ludzi z jednego powodu niezadowolonych. Jakaś tajemnicza sympatya, wczel braterstwa.

— Czemu bym nie poszedł? — odpadł Dzierżek.

— Możeby wam płaszcza pożyczyć, gdyż wieczór będzie chłodny — spytał Igielka.

Spodszewił Dzierżek, iż i płaszcza przebrał. Wszedł zatem do sąsiedniego domu, wąziutkim schodami na pierwsze piętro. Iże stroił stół pięknymi intarzynami ozdobiony. Okazało się, iż pan Igielka był szycerem i ozdabiał rzeźbami swemi ratusz i kościół Maryacki.

Z dużej szafy wyjął nakrycie z kapturem, który Szytek nasunął sobie na twarz. Wyjął przytem wino cienką za po kieliszku, gospodarz ukazał rycerzowi posłanie dlań w sąsiedniej, zebrał się, wzięli pod rękę i poszli.

Na mieście było już ciemno. Od czasu do czasu jeno spotykali drużyny z pochodniami lub jaką mieszczkę, wracającą ze służby, która poświęcała jej latarnię. Obaj towarzysze nieśli poszli do szynkowni przy ulicy św. Kazimierza, znaną jedynie bywałcom.

Izba była duża, ciemna, osób mimo obchodów było mało. Na stołach palły się świeczki bojowe. Sędziwy złośliwy malowidła przedstawiające rycerza, obejmującego bozkę i dwóch pjaków, wracających zwycięskimi przy świetle księżyca.

— Piwo tu złe — powiedział Igielka. — Wina nie masz, ale miodu nie znajdziesz z lepszego w Krakowie. Miód zaś posiada nad winem i szajtę tę przewagę, że myśli lotnych nie rozbudza, a raczej strapiętego rozmarza,

biega sennie sprowadzając. Spójrzcież na ten dżban rycerza, w którym napój wam podano. (Główny jest, ale przedstawia rysy króla Kazimierza. Pójrzenie, iż król młode ma rysy, nie posiada jeszcze tej brody, która znacie z innych wizerunków. Hej! dobrze mu wtedy było. Zaenw był pan, choć podobiał się z Esterką. Miał i szycerze wtedy dobre czasy. Budowano wiele, wiele było zarobku.

— Zali złe wam nimie iście?

— Niemcy odsuwają mnie od roboty, kłom Polak, a on w rodzie większość mają. Rzeźbił ten ołtarz w kościele na rynku, to już ma gotowy pergamin, by wmurować go, iż jestem Laurentius Igel, Alemannus.

— Pijcież miod, ja płacę — mówił Dzierżek.

Pan Igielka przyjął tę zapowiedź radnym niebem do wiadomości.

Wbrew jednak wszelkim przewidywaniom miod nie tylko nie usunął obu towarzyszy, ale i owszem języki ich rozwinął, a uczucia ich jednocił. Świat zlał się im różowawo, ludzie bliżej sobie, a smutek bardziej ulotnym.

— Przyznam wam się — mówił Dzierżek — iż i ja stradam ukołhaną.

— Nie może być! toćle mi dałem — krzyknął szycer z kofei.

— Potraciłem, ale solce z tego tobiu.

— Tu Dzierżek wziął świeczkę ze stołu i zamachał ją tchem okrutnym.

— Uciekaj! — zakał.

— Spróbuj i ja — powiedział Igielka.

(Ciąg dalszy nastąpi).

STANISŁAW RAB

Handel artykułów religijnych, papieru i galanterji
Kraków, Stawowska 4, 2326
poleca: Obrazy do mieszkań i kościołów, figury św.,
papieru listowe, zeszyty szkolne, portfele i forebki
skorkowe. Oprawa obrazów w ramy.

Inwalida albo uzdrowienie akademickie

sechce może przyjąć posadę nauczyciela do dwóch
chłopców I i II kl. szkoły realnej.
Postawienie, majestat Odonów p. Kazimierza Wiatka
Z. Kiełca. 2348

ZIEMIANKI

kapusty, marchew, buraki oraz inne jarzyny
dostarcza natychmiast w wagonach zamkniętych
„KOMPAS“
Polskie biuro m. h. w Krakowie, ul. Smoleńsk 16.
Filia Lwów, hotel Europejski. 2355

ALBIN JAWORSKI

(przebiegiem W. Kosydarski)

HANDEL NACZYŃ KUCHENNYCH
oraz artykułów
dla gospodarstwa domowego
Kraków, Rynek gl. L. 24.

KOMPLETNE WYPRAWY KUCHENNE:

Naczynia emaliowane
aluminowe i porcelanowe.
Wyroby drzewne
jako to: Warki i stolice do
ciasta. — Paki i deski do
mięsa. — Wieszadła do
ściereczek. Kompletne ły-
żniki.
Umywalki biurowe
i pokojowe.
Wieszadła stojące.
Hurtownia i częściowa sprzedaż 2364
dla Kółek i Składek Rolniczych.
Oferty na żądanie. — Wysyłka na prowincję odrocznie.

Kwalifikowane zboże do siewu

zakupuje 2357

ZWIĄZEK ROLNICO-HANDLOWY
Lwów, ul. 3. Maja 16. II. p.

Koszki podróżne, meble koszykarskie, kosze miastowe, kosze na węgiel
i wszelkie inne wyroby koszykarskie poleca
SYNDYKAT KOSZYKARSKI
w Krakowie 2187
ul. Floryańska 1. 32 i ul. Gołębia 1. 14.

DOM ROLNICO-HANDLOWY

NIEMCZYK i PACIORKIEWICZ

Toruń (Pomorze)

Adres telegraficzny: „Niempa Toruń“

Specjalność:

2372

Ziemiaki, warzywa i wszelkie nasiona.

Folwark

w środkowej Małopolsce około
250 morgi roli, z budynkami
murowanymi, inwentarzem i
młynem, z przynależnością do
wielkiej rodziny, w doskonałym
klimacie. Zgłoszenia Gawronski,
Pracznik. 2322

ORGANISTA

kawaler, wykształcony w
swoim zawodzie, poszukuje
posady na większej
wiejskiej parafii. Zgłosze-
nia: Józef Byrski, w Po-
niewi Nr. 15 p. Wadowice,
Małopolska. 2354

POZNAJ SIĘ!

Wszystkim pragnącym poznać
swoją przeszłość, zaleca się
i w szczególności w życiu
i w nauce, komunikującą własno-
ściami imię, nazwisko i adres,
co ma wartość wyjątkową bez-
płatnie naczyni psychografu
Szyller-Szoklin (autor prac
naukowych) Warszawa, Piękna
28-12. 2337

PRIMUSY

naprawia szybko i tanio
z prowincji odrocznie Wł.
Müller i St. Puchalski Kra-
ków, Rynek gl. 7-8, w po-
dworcu. 1987

MYDŁO

de prania, pełnoprocentowe,
tylko hurtownie, poleca po ce-
nach bardzo przystępnych
firma S. BINZER
Dzielnica Rolniczo-Handlowa
Radziwiłłowska 15, Telef. 1419.

Do sprzedania

facton, powozik bez budy,
lande, karetka, wóz go-
spodarski, jadalnia i szafa
gdańska. Wiedomość ul.
Długa 38, w lakierni. 2291

Inteligentna Gospodyni
w średnim wieku, praco-
wita, z dobrą świadec-
twami, znająca się na go-
spodarstwie wiejskiem i
kuchni poszukuje posady
na plebanii. Zgłoszenie do
Adminstr. pod „pracowita“.

Ekspedyentka

ewent. osoba uzdolniona miej-
scowa potrzeba do magazynu
rękawiczniczego, św. Anny 2.

„Poznań“

Dom Handlowo-Komisowy
KRAKÓW, KRUPNICZA 12.

na do sprzedania:
Sypialnia, wklady do Włok. —
Pirtery, Garnitur i lustro sa-
lonowe. Kredens stolowy, Dy-
wany. Otmiana. Szko krysz-
talowa. Futry meblowe, damskie i
męskie. Paloty. Obuwie. —
Swetry męskie, szelby i inne
przedmioty. 2392
Przyjmijcie się do sprze-
dazy komisowej.

Pot i Woń

usowa prozok
„Pot“
z kapielnicą
Sprzedają apteki
drogeryje i perfumerye
Hurtownie Sienna 12.
ST. SIEROTWIŃSKI.

Dostawa dla szpitali.

Państwowy Szpital powszechny we Lwowie, oraz Państwo-
wy Zakład dla obłąkanych w Kulparkowie rozpisują dostawę
ofertową na:

- 100-110 wagonów (po 10.000 kg.) ziemniaków zimowych.
- 12-14 „ kapusty w głowach.
- 4 wagony buraków ćwikłowych.
- 2 „ brukwi (karpeli).
- 5000 kg. marchwi jadalnej.
- 5000 „ kalarepy.
- 20000 „ jabłek zimowych.
- 2500 „ cebuli.
- 300 „ pietruszki.
- 1000 „ kapusty niebieskiej.
- 1000 „ włoskiej.
- 300 „ selerów.
- 30000 „ stomy (mierzwy i w okłotach).
- 20000 „ siana.
- 2000 „ owsa.
- 1 wagon kaszy hreczanej.
- 1 „ jaglanej.
- 1 „ fasoli.
- 1 „ grochu okrągłego.

Podane wyżej ilości mogą być zwiększone, lub zmniejszone. Artykuły od
1-15 mają być dostarczone najdalej do połowy listopada w stanie zdrowym,
w gatunku pierwszej jakości. Ziemniaki mają być zdrowe, duże, jadalne, przebie-
rane, bez śmieci i ziemi (podać gatunek).

Szczegółowe oferty na wszystkie artykuły, względnie poszczególne z nich,
wnosić należy do Zarządu Szpitala Państwowego we Lwowie, do dnia 24. wrze-
śnia włącznie i złożyć równocześnie w kasie szpitala wadium w wysokości 5%
kwoty na jaką opiewa oferta. Wadium ma być złożone w papierach wartościow-
ych lub w gotówce. 2386

Zarząd Szpitala Państwowego.

Zawiadamiamy uprzejmie naszych P. T. Akcje-
nariuszy, że niepodjęte dotychczas akcje I. i II.
emisji będzie wydawać — za poprzednim listo-
wnym zawiadomieniem — Kasa naszego Towarzy-
stwa wyłącznie tylko każdej soboty w godzi-
nach przedpołudniowych.

Towarzystwo dla przedsiębiorstw górniczych

„TEPEGE“ S. A.

w Krakowie, ul. Straszewskiego 27. 2383

MEBLE!

Gabinet męski, stylowy, bogato rzeźbiony
(biurko, biblioteka, stolik, fotele etc.)

Wykwintne garnitury salonowe i gabinetowe
Sypialnie — Lustra

Wielki wybór najrozmaitszych mebli
(w kompletach i pojedynczo) ma na składzie do natychmiastowej
sprzedaży po bardzo przystępnych cenach

„Muranyi“, fabryka wyrobów stolarskich w Krakowie

Spółka z ograni. odpow.

XIX., ul. Wincent. Poła 75. Telef. 320.

Fabryka przyjmuje zamówienia na wszelkie roboty w zakresie stolar-
stwa meblowego i budowlanego wchodzące.

Wykonanie szybkie, solidne i tanie. 2385

Numer październikowy „MUZYKA i ŚPIEW“

zamieści jako bezpłatny dodatek p. t.

„POLONEZ“

poświęcony Bohaterom polskim

utworu Dra A. Kozubskiego, oraz

„Polski Hymn Narodowy“

nowy projekt do słów poetki K. Sławoszewskiej,
muzyka Ks. A. Nodzyńskiego.

Prenumerata od półroczu do końca roku wynosi: Mz 30.—.

Redakcja i Administracja: Kraków, ul. św. Tomasza 35.

PIEGI I PRYSZCZE!

usowa radykalnie

Krem „EROS“ Krem

odlatkająca cera nadająca jej ekscentryczny wyraz.

Do nabycia wszędzie. — Hurtownia sprzedaw.

LESERKIEWICZ i Ska. Kraków, Rynek gl. 11.

ZARAZ DO ZAŁADOWANIA Z GDANSKA.

2500 beczek szmalcu.
2500 skrzyń miela ewaporowanego.
2000 skrzyń konserw mięsnych Corned Beef.
1500 skrzyń mydła „Lighthouse“ firmy Armour & Co.
2500 skrzyń mydła „Mamersop“ firmy Armour & Co.
1300 skrzyń płatków owsianych Quaker-Oats.

FIRMA

LAMBERT i KRZYSIAK 2316

WARSZAWA, Niecała 8. Tel. Nr. 251-10, 76-56.

GDANSK, Vorstaedlicher Graben 1 a.

Precz z niemieckimi wyrobami!

VIATOR
SA NAJLEPSZE GUMKI DO OBCASOW

Najlepsze gumy francuskie

do okuwia są bezsprzecznie

„VIATOR“

światowej marki.

Główny skład na całą Małopolskę

i Śląsk polski

M. Król i S. Rodakowski

Kraków, ul. Jagiellońska L. 9.

Detaliczna sprzedaż

we wszystkich lepszych handlach.

2375

Towarzystwo Wzajemnego Ubezpieczenia od ognia

„SNOP“

założone w roku 1903 przez Ziemian w Warszawie.

Oddział na Małopolskę w Krakowie

przy ul. Krowoderskiej 1. 3

partner.

przyjmuje wszelkie ubezpieczenia od ognia.

Zlecenia Stron załatwia szybko i dokładnie. — Ubezpieczający się w Tow.

„Snop“ będącym instytucją współdzielczą, uczestniczą w corocznych jego zyskach.

Za ubiegły rok administracyjny dywidenda (zwroty) wynoszą 25% od premii.

We wszystkich miejscowościach

Małopolski poszukiwani są dzielni

Reprezentanci i Agenci

(z referencjami) 1715

za dobrem wynagrodzeniem.